

Kurkistuksia kokoelmanmuodostajien maailmaan

**Valokuva-arkiston hallinnan
peruskysymyksiä 1**

Kuva-arkistolaisten kuntokurssi

18.-19.2013

Miksi kulttuurihistoriallisia valokuvakokoelmia ylläpidetään?

Mitä valokuvakokoelman kulttuurihistoriallisuus merkitsee?

- valokuvaus tapahtuu tietyssä historiallisessa tilanteessa ja sen tilanteen ehdoilla
- luomisprosessia ohjaa yhteiskunnan tilaus: taloudellinen markkinamekanismi, koulutus ja tavat
- tilaus, toteutus ja vaikutus

Tuottamisen konteksti ja valokuvauksen käytännöt

- **alkuperäiset käyttötarkoitukset –funktiot:**
tilaajat, julkaisijat, julkaisuyhteydet, oheistekstit
Esimerkiksi lehtikuvat, mainoskuvat, perhe kuvat
- **valokuvaajatyytit**
Esimerkiksi valokuvauksen harrastajat, lehtikuvaajat, mainoskuvaajat, erikoisvalokuvaajat, kuvataiteilijat jne.
- **kokoelmanmuodostajat**
Esimerkiksi valokuvaajat, valokuvaamot, yritys päätoimenaan, yritys päätoimen ohella, perheet ja suku, keräilijät, kuvataiteilijat jne.
- **historialliset sisältötyypit –genret:**
Esimerkiksi maisemakuvat, henkilökuvat, luontokuvat, interiöörit, muotikuvat, uutiskuvat, koulukuvat jne.

Kokoelmatyön prosessit

- **Esitutkimus ja hankintaraportti**
- Hankintapäätöksen tekeminen
- **Kokoelmaselvitys**
- **Arkistojärjestyksen suunnittelu**
- **Kokoelmarakenteen kuvailu**
- Yksittäisten kuvien luettelointi
- Digitointi

Esitutkimus

Negatiivimappeja ja työvedoksia kokoelman alkuperäisessä ympäristössä valokuvaajan työhuoneessa.

- tutkitaan kirjallista aineistoa
- valokuvataan ja kirjataan tiedot alkuperäisestä järjestyksestä
- haastatellaan kokoelmaa tuntevia
- tutkitaan säilytysyksiköiden merkintöjä
- tutkitaan valokuva-aineistoa vain jos olosuhteet ovat riittävän puhtaat

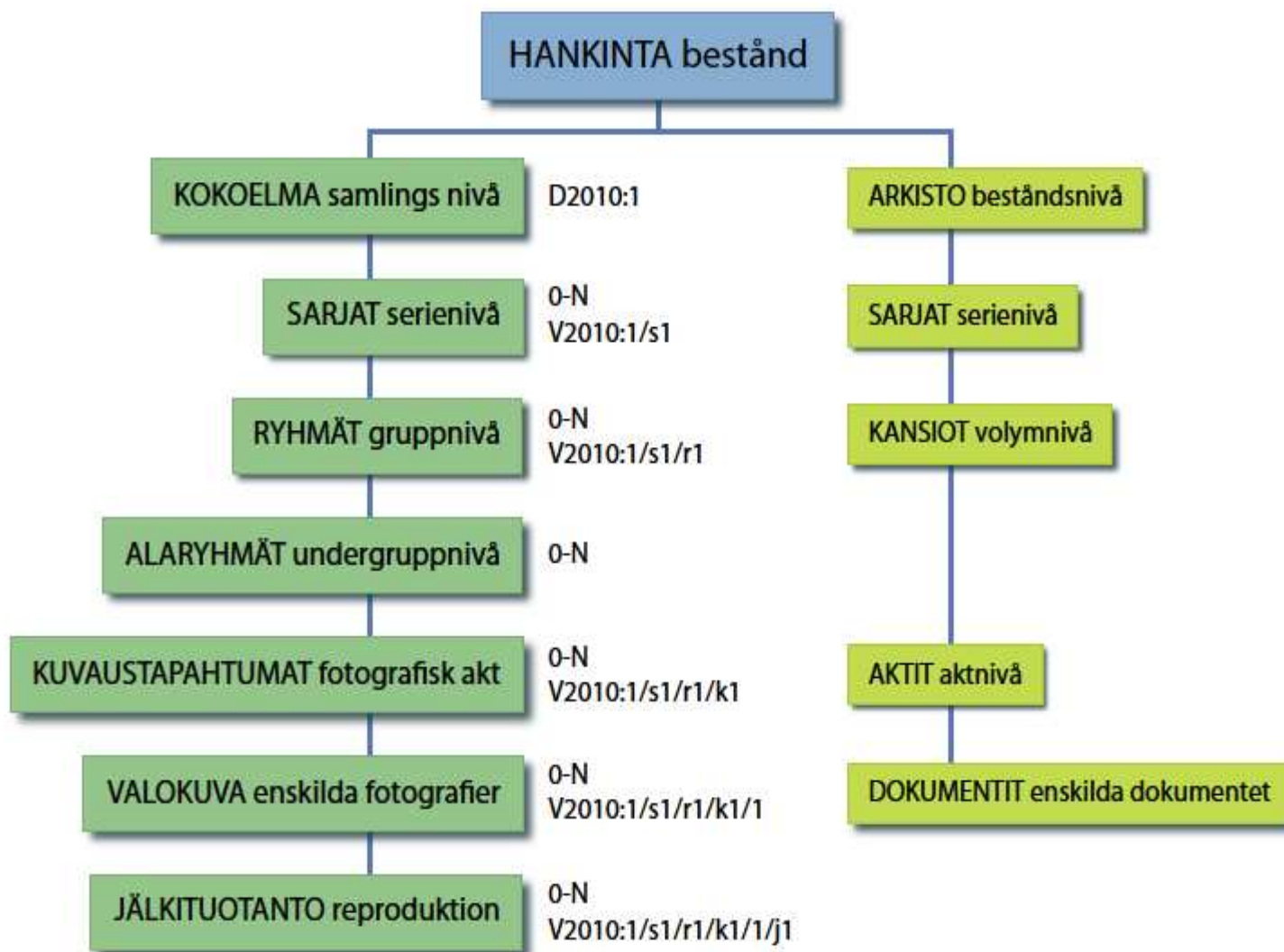
Esitutkimuksessa kysytään

- Miten kokoelma on muodostunut?
- Miksi se on muodostettu?
- Kuka/ ketkä valokuvanneet?
- Kenen toimeksiannosta valokuvattu?
- Miksi/ mihin tarkoitukseen valokuvattu?
- Mitä aiheita tai teemoja valokuvattu?
- Minkä ajanjakson kokoelman kuvasto kattaa?
- Mitkä ovat kuvaston maantieteellinen ulottuvuudet?
- Mitä valokuvaustekniikkaa ja materiaaleja on käytetty?
- Miten ja missä kuvia on esitetty?
- Ketkä kuvia ovat saaneet katsella

Kokoelmarakenteen dokumentoimiseksi

- kokoelman osat ja siihen liittyvät dokumentit tutkitaan
- tunnistetut kokonaisuudet, ryhmät nimetään
- ryhmän kuvia yhdistävä tekijä pyritään tunnistamaan sisällön ja merkintöjen perusteella
- kokonaisuuksien järjestysperiaatteet selvitetään: esim. tuottamisen mukaan kronologisesti, tilaajittain aakkosjärjestyksessä
- kokoelman rakenne kuvaillaan alkuperäisinä tuotannollisina kokonaisuuksina

Monitasoinen luettelointi - hierarkkinen tietomalli

Kokoelman alkuperäistä järjestystä hyödynnetään soveltuvin osin

- kuvaillaan loogisena arkistokokonaisuutena hyödyntäen alkuperäistä numerointia, tunnuksia, luokituksia ja osien nimityksiä
- eri osat säilytetään yhdessä ja alkuperäisessä järjestyksessä niiltä osin kuin eri materiaalien säilyttämisen kannalta on mahdollista

Ryhmittely ja ryhmien nimeäminen

Nykysuomen sanakirja 1980:

”Sarja muodostuu joukosta ajallisesti tai paikallisesti toisiaan seuraavista tai jossain määrin järjestyksessä yhteen kuuluvista olioista.”

- usein samankaltaisten säilytysyksiköiden muodostama kokonaisuus, joka sisältää samaa valokuvatyyppi esim. negatiivit
- ryhmien kronologia: numeroidut kansiot tavallisesti tuotantojärjestyksessä
- alaryhmien kronologia: negatiivilehdet kuvausajan mukaan järjestyksessä